

NEWSLETTER

CENTAR ZA AMERIČKE STUDIJE

Vol. 3, februar 2020.

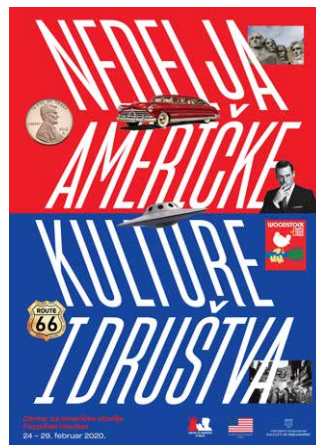
VESTI

Nedelja američke kulture i društva

Centar za američke studije organizovao je drugu „Nedelju američke kulture i društva“, od 24. do 29. februara, na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Radionicu su svečano otvorili ataše za kulturu ambasade SAD Majkl Bruk, prodekanica za nastavu prof. dr Jelena Erdeljan i upravnica Centra za američke studije prof. dr Radina Vučetić.

Prvog dana su teme bile „Planina Rašmor“, „In God We Trust“ i „Wall Street“. Prof. Simona Čupić se bavila nastankom, značajem i značenjem „najpopularnije američke skulpture“ na planini Rašmor, sa ciljem da odgovori na pitanja o njenom mestu u popularnoj kulturi, kulturi sećanja ali i aktuelnom političkom trenutku. Prof. Milan Vukomanović je u predavanju „In God We Trust“ polaznike upoznao sa složenošću religijske sfere u SAD, kao i načinom na koji država pokušava da verski pluralizam svojih građana pretvori u sopstvenu snagu. Prof. Ognjen Radonjić je svoje predavanje „Wall Street“ posvetio približavanju složenih mehanizama finansijskog sektora SAD polaznicima. Prvog dana smo obišli i Američki kutak, gde su studenti videli šta sve od programa nudi ova važna institucija za promociju američke kulture i društva.

Drugog dana su u fokusu bili „Pobuna“, „Pride“ i „Woodstock“. Prof. Dubravka Stojanović je analizirala ideju i ulogu pobune, počevši od Američke revolucije, sve do Trampa, s pitanjem na kraju – da li je i Berni Sanders nova pobuna. Prof. Isidora Jarić održala je predavanje o Prajdu, u kome se osvrnula i na istorijat Prajda i na njegov značaj za američko, ali i srpsko društvo. U predavanju o Vudstoku, prof. dr Marko Šuica je dao istorijski kontekst koji je prethodio Vudstoku, osvrnuo se na najznačajnije momente ovog festivala, ali i dekonstruisao „mit“ o njemu.

Treći dan je počeo posetom Ambasadi SAD. Studenti su imali prilike da čuju obraćanje otpravnika poslova Gabrijela Eskobara, a potom i da čuju predavanje atašea za kulturu Majkla Bruka o tome kako se bira predsednik SAD. Ovom prilikom želimo da izrazimo veliku zahvalnost Ambasadi SAD što je podržala našu Nedelju američke kulture, kao i Majklu Bruku, Vukici Stanković, i ostalim zaposlenima koji su nam priredili dobrodošlicu, i učinili našu radionicu još bogatijom i sadržajnijom. Posle obilaska Ambasade SAD, studenti su slušali predavanja „Automobil“ i „Route 66“. Prof. Radina Vučetić je govorila o automobilu kao simbolu slobode, o američkoj auto-industriji, o preduzetnicima i vizionarima od Henrija Forda do Ilona Maska, kao i o američkim automobilima u filmovima, politici i svakodnevici Amerikanaca. Potom je prof. Jelena Mrgić povela studente legendarnom Route 66 od Čikaga do Los Anđelesa, dajući istorijski i društveni kontekst ovom putu, i osvrćući se na ulogu *Route 66* u književnosti, muzici i na filmu.

Četvrti dan je počeo predavanjem „Muzej“, a nastavio se odlaskom u „onostrano“ predavanjima „Ukleta mesta“ i „NLO“. Prof. Jasmina Čubrilović je govorila o Museum of Modern Art (MoMA) i Whitney Museum of American History kao muzejima koji su „lansirali“ modernizam i njujoršku modernu i uticali na definisanje američke savremene umetnosti. Prof. Bojan Žikić je u predavanju o „ukletim mestima“ analizirao sablasne kuće, sablasne predele, sablasni turizam i uklete hotele, tragajući za tim šta je zajedničko svim ukletim mestima, i odgovarajući na pitanje koliki je značaj paranormalnog u američkom društvu. Prof. Danijel Sinani je analizirao američku fascinaciju letećim tanjirima i vanzemalcima i značaj NLO-a za američku kulturu. Četvrtog dana je održan i Pub Quiz, koji je, kao i prošle godine, osmislio i vodio Vukašin Zorić. Pobednička ekipa „Čarlijevi anđeli“ je dobila knjige o Americi, kao poklon Lagune, i zbornik *JFK Culture*, koji je uredila Simona Čupić.

Petog dana su teme bile „Reklama“, „Sreća“ i „Uspeh“. Prof. Milan Ristović je pratio razvoj reklama u Americi od vremena Bendžamina Frenklina do danas. On je analizirao reklame kao pokazatelj standarda, navika, ali i promena u američkom društvu. Prof. Ildiko Erdei je analizirala koliko je pojam sreće važan za razumevanje američkog društva. Prof. Ivan Kovačević je objašnjavao „uspeh“ kroz različite mitove o uspehu. Posebno se osvrnuo na fenomen self-made mana, poput Karnegija, Forda, ili Vorena Bafeta, i na primere pokretljivosti na društvenoj lestvici.

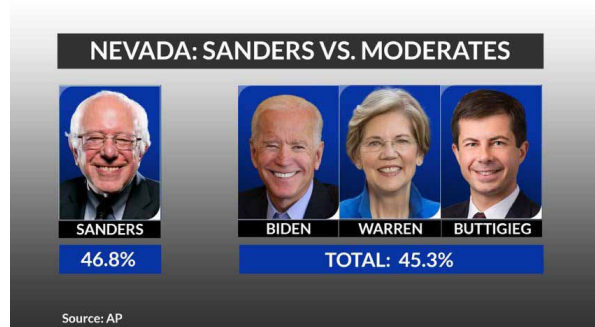
Poslednjeg dana su studenti obišli RTS, gde su gledali emisije o *New York Times*-u i *CNN*-u novinara Miodraga Ilića. Oni su imali prilike da postavljaju pitanja ovom doajenu novinarstva, koji je intervjuisao Teda Tamera, Noama Čomskog, Zbignjeva Bžežinskog, urednike *New York Times*-a i *Time*-a, i mnoge druge značajne ličnosti svetske politike. Zahvaljujemo se Bojani Andrić i Redakciji za istoriografiju RTS-a što su nam priuštili ovakvo iskustvo!

Foto-album Nedelje američke kulture i društva

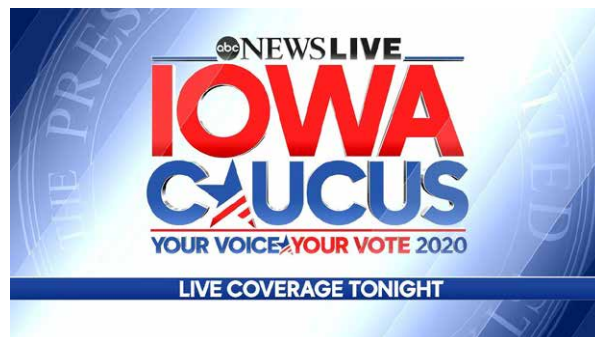

CENTAR ZA AMERIČKE STUDIJE I AMERIČKI PREDSEDNIČKI IZBORI 2020.

Bilo je očekivano da će februar biti uzbudljiv mesec u kojem će se zaoštriti trka za demokratskog kandidata za predsednika. Intenzitet zaoštavanja te trke nije bio očekivan. Greške u brojanju glasova u Ajovi prethodile su tesnom rezultatu u Nju Hempširu. Pit Butidžidž je, iako je osvojio manje glasova od Bernija Sandersa, završio sa jednim više delegatom nakon izbora u ovim saveznim državama. Ubedljiva Sandersova pobjeda u Nevadi najavljuje juriš na „Bajdenovu tvrđavu“ Južnu Karolinu u poslednjem danu ovog meseca. „Bauk“ Majkla Blumberga nadvija se nad Super-utorkom. Njujorški milijarder je uložio preko 400 miliona dolara u izgradnju infrastrukture kampanje čija će delotvornost biti ispitana 3. marta. U SAD se sve češće postavlja pitanje mogu li se izbori kupiti, jer je Bloomberg uložio deset puta više novca u kampanju nego Sanders, kome je čak 5 miliona građana pomoglo donacijama.

U medijima su frekventnije nego ikad reči *caucus* (kokus) i *primaries* (preliminarni izbori), te se znatiželjni nužno pitaju koja je razlika između ova dva metoda biranja partijskog kandidata. Kokus, reč nerešene etimologije, u američkoj praksi predstavlja direktno, javno izjašnjavanje za željenog kandidata u za to određenoj prostoriji, u određeno vreme. Održava se u samo pet saveznih država – Ajovi, Kentakiju, Nevadi, Severnoj Dakoti i Vajomingu. S druge strane, na preliminarnim izborima se glasa tajno, te nije potrebno zadržavati se i grupisati u prostoriji održavanja glasova. Posle kokusa i preliminarnih izbora kandidati koji premaše određeni procenat podrške dele partijske delegate koji su obavezni da podrže izabranog kandidata na završnoj partijskoj konvenciji.

Centar za američke studije preporučuje zainteresovanima da kvalitetne najave i analize demokratskih debata prate na Youtube kanalu Question Time.

https://www.youtube.com/channel/UCKzMG1dg9_U2GY2B5S35VJQ

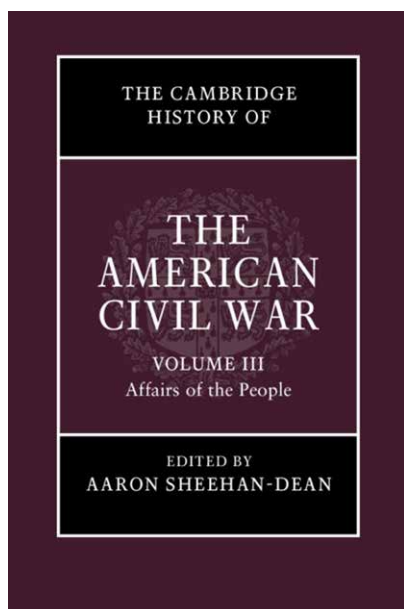
Za one koji žele da prate događaje u vezi sa američkim izborima na srpskom jeziku, uz analize domaćih stručnjaka, preporučujemo sajt i projekat Centra za društveni dijalog i regionalne inicijative „Američki izbori 2020“.

<https://americki-izbori.rs/>

PUBLIKACIJE

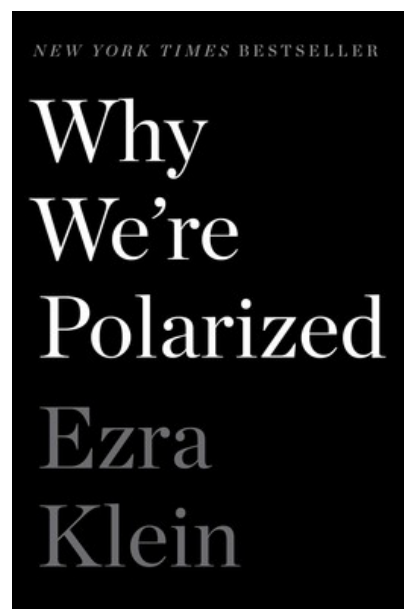
The Cambridge History of the American Civil War, I-III, edited by Aaron Sheehan-Dean, Cambridge University Press, 2019.

Američki građanski rat je zbog svog nemerljivog uticaja na dalji tok istorije SAD, ali i na današnji identitet Amerikanaca, tema kojoj se američka historiografija iznova vraća. Krajem 2019. je izdata Kembrička istorija Američkog građanskog rata u tri toma. Urednik ovog obimnog historiografskog poduhvata, Aron Šian-Din, profesor na Državnom univerzitetu u Luizijani, pokušao je da sa kolegama, mahom američkim stručnjacima, sagleda totalitet ovog značajnog sukoba. Namera nije bila da se ponudi metodološki hrabro delo, nego da se problematika Građanskog rata sagleda iz što više uglova. Tako je prvi tom posvećen vojnim operacijama, glavnim bitkama, ali i borbama na margini. Političkom životu ljudi u pozadini, bilo da su oni Severnjaci ili Južnjaci, belci ili Afroamerikanci, posvećen je drugi tom. Treći tom posvećen je društvenoj, duhovnoj i ekonomskoj dimenziji rata, kao i sećanju na njega u potonjoj američkoj kulturi. Iako je zbog svoje cene ova publikacija pristupačna najpre institucijama, vredni skrenuti pažnju na nju zbog toga što se čini da može zadovoljiti ukus bilo koga zainteresovanog za ovaj period američke istorije.

Ezra Klein, *Why We're Polarized*, Avid Reader Press, Simon & Schuster, 2020.

Iako se tokom Američkog građanskog rata dogodila podela koja je zapretila da trajno utiče na jedinstvo Sjedinjenih Država, najprodavanija knjiga vezana za istoriju SAD na početku ove godine govori o jednoj drugoj podeli. Ezra Klajn, novinar i politički analitičar, glavni urednik liberalnog portala Vox, isprovociran rezultatima izbora 2016. godine rešio je da ispita uzroke Trampove pobeđe. On je, koristeći se demografskim podacima sa izbora u 21. veku, konstatovao da je pogrešno posmatrati Trampovu pobeđu kao anomaliju. Odbacivši praksu posmatranja američke politike kroz portrete najvažnijih ličnosti, on obraća pažnju na strukturu i sistem, čiju transformaciju posmatra od kraja Drugog svetskog rata do danas. Njegova glavna teza je da su američke političke partije, toliko slične 1950. godine, strateški, zarad zadobijanja glasača, zaoštravale međusobne razlike i posledično sve više polarizovale društvo. Knjiga je naročito zanimljiva jer otvara debatu da li su duboke podele u SAD rezultat političko-medijskog inženjeringa ili američke materijalne stvarnosti.

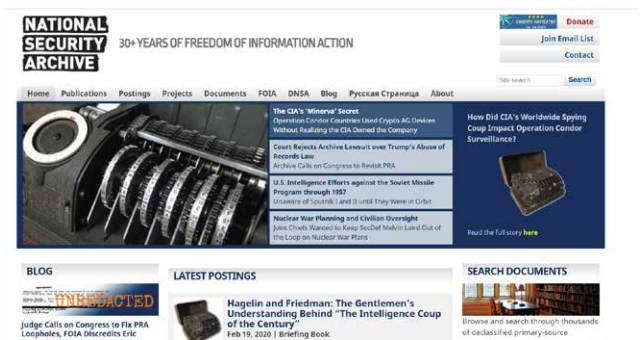

KORISNI LINKOVI

The National Security Archive

<https://nsarchive.gwu.edu/>

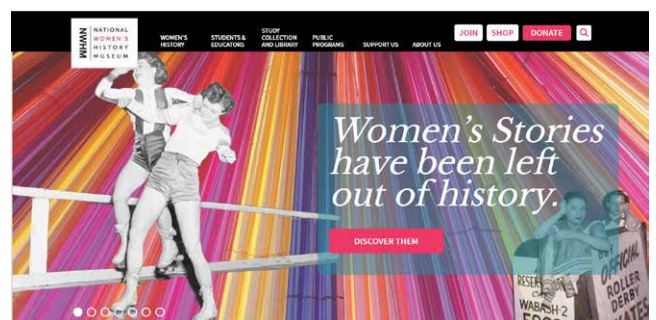
Na inicijativu grupe novinara i istraživača koja se pozivala na američki Zakon o slobodnom pristupu informacijama, u Vašingtonu je 1985. godine osnovan Arhiv nacionalne bezbednosti. Ova nevladina i neprofitna istraživačka institucija bavi se prikupljanjem vladinih dokumenata iz domena unutrašnje, spoljne, ekonomske politike i ostalih dokumenata koji su nekada nosili oznaku "strogo poverljivo". Pored građe koja broji više miliona dokumenata pohranjenih u samom arhivu, digitalni arhiv sa preko 40 kolekcija klasifikovanih dokumenata zainteresovanim istraživačima pruža važnu perspektivu za razumevanje američke i globalne istorije od 1945. godine do danas. Veb-sajt arhiva omogućava pretraživanje ograničenog broja digitalizovanih dokumenata, i obiluje brojnim analizama aktuelnih tema iz američke spoljne i bezbednosne politike, podeljenim prema različitim regionima sveta. O značaju Arhiva i njegove vizije o neophodnosti demistifikovanja diplomatskih aktivnosti i ostvarivanja prava ljudi na posedovanje informacija, svedoče i brojne prestižne nagrade kojima ovaj Arhiv može da se pohvali.

The National Women's History Museum

<https://www.womenshistory.org/>

U skladu sa aktuelnim „Mesecom istorije žena“, predstavljamo Nacionalni muzej istorije žena. Ova institucija osnovana je 1996. godine u Vašingtonu, sa ciljem promovisanja i edukacije o doprinosu žena koje su na različite načine obeležile društveni, politički i kulturni život SAD. Veb-sajt, čija se baza konstantno uvećava, posetiocima pruža uvid u virtuelne izložbe, biografije istaknutih žena, korisne linkove i u digitalnu učionicu. Pretraživanje dostupnog sadržaja poput dokumenata, postera, video-zapisa i drugog materijala omogućeno je odabirom različitih tema ili tipova sadržaja. Dostupni sadržaji su od velike pomoći istraživačima, studentima, ali i profesorima i nastavnicima, za koje se na sajtu nudi posebno kreiran edukativni materijal.

The Zinn Education Project

<https://www.zinnedproject.org/>

Revolucionarna sinteza američke istorije, *Narodna istorija Sjedinjenih Američkih Država* Hauarda Zina, ne samo što je pobudila ogromnu pažnju celokupne javnosti, već je u velikoj meri uticala na promene u percepciji istorije. Predstavljeni edukativni projekat, zasnovan na Zinovom konceptu „narodne istorije”, predstavlja online platformu na kojoj se nalaze raznovrsni materijali i lekcije iz američke istorije namenjene profesorima i nastavnicima. Nastavni materijali i primarni izvori kojima se može pristupiti, imaju za cilj da promovišu novi vid učenja, zasnovan na multiperspektivnosti i sagledavanju istorije kroz prizmu različitih društvenih grupa. Pretraživanje prema različitim tematskim celinama, vremenskom razdoblju ili tipu izvora, omogućava profesorima i nastavnicima jednostavno korišćenje ovog sajta.

NAJAVE, KONFERENCIJE I KONKURSI

“Med Men i kultura šezdesetih”

U organizaciji Centra za američke studije i magazina *Vitraz* <https://www.vitraz.net/> održaće se tribina „Med Men i kultura šezdesetih”. Istoričari umetnosti razgovaraće o čuvenoj američkoj seriji i pokušaću da daju odgovore na pitanja: Kako su promene stilova u američkoj umetnosti pedesetih i šezdesetih vidljive u scenografiji *Med Men*-a? Na koji način je u seriji predstavljena porodica Kenedi? Kako je prikazana ekonomska emancipacija žena i drugi talas feminizma? Zašto mlada Seli Drejper predstavlja dobro napisan ženski lik kakav nam je danas neophodan u serijama i filmovima?

Pridružite nam se 11. marta u 19h u Klubu studenata Filozofskog fakulteta u Beogradu. Učestvuju: Simona Čupić, Ana Simona Zelenović, Milan Nasković i Dea Cvetković

Konferencija "Značaj američkih stipendija za razvoj srpske nauke i društva"

Udruženje „Fulbrajt i prijatelji“ i Centar za američke studije Filozofskog fakulteta organizuju konferenciju „Značaj američkih stipendija za razvoj srpske nauke i društva“. Konferencija će biti održana 12-13. marta 2020. u Svečanoj sali zgrade Rektorata Univerziteta u Beogradu, i okupiće eminentne stručnjake iz raznih oblasti prirodnih i društvenih nauka, kao i iz sveta umetnosti i kulture, koji su svoju akademsku i profesionalnu karijeru razvijali u američkim institucijama u okviru nekog od programa koje je podržala Vlada SAD. Ukoliko ste zainteresovani da slušate konferenciju, pišite nam na centarzaamerickestudije@gmail.com

Fulbright Foreign Student Program 2021-2022.

Podsećamo da je rok za prijavljivanje na konkurs za Fulbrajt stipendije namenjene studentima master i doktorskih studija iz Srbije (Fulbright Foreign Student Program 2021-2022) 31. mart 2020!

<https://rs.usembassy.gov/fulbright-graduate-study-program-competition-2021-2022/>

<https://rs.usembassy.gov/fulbright-non-degree-research-program-for-doctoral-students-2021-2022>

Woman's History Month

Mart se u Americi obeležava kao mesec posvećen ženama i njihovim različitim doprinosima kroz istoriju. Ovaj praznik podstiče na istraživanje i proučavanje žena koje su dale doprinos istoriji Amerike i menjale američko društvo. Odluku da mesec mart bude posvećen obeležavanju „Meseca istorije žena“ doneo je Kongres 1987. Mesec mart se na ovaj način obeležava u Americi, Kanadi i u Australiji, dok većina ostalih zemalja slavi samo 8. mart kao Međunarodni dan žena.

